

Vlaams
Parlement

stuk **1495** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 16 februari 2012 (2011-2012)

Hoorzitting

over het Jaarverslag 2010
van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)
en de beheersovereenkomst 2010-2013
tussen de Vlaamse Gemeenschap en het VAF

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Bart Caron

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Martine Fournier, Vera Jans, Tinne Rombouts;
de heer Chris Janssens, mevrouw Katleen Martens, de heer Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Patrick Janssens;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

INHOUD

1. Toelichting door heer Pierre Druot, directeur-intendant, en de heer Hans Everaert, zakelijk leider, bij de werking van het Vlaams Audiovisueel Fonds	4
1.1. Algemene situering van de financiële toestand en de taken van het VAF	4
1.2. Eerste pijler van de opdrachten van het VAF: vorming en onderzoek.....	5
1.3. Tweede pijler van de opdrachten van het VAF: steun aan creatie.....	6
1.4. Derde pijler van de opdrachten van het VAF: promotie.....	8
2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers.....	10
Gebruikte afkortingen	20

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 5 mei 2011 een hoorzitting met de heer Pierre Druot, directeur-intendant en de heer Hans Everaert, zakelijk leider, van het Vlaams Audiovisueel Fonds, over het Jaarverslag 2010 en de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Audiovisueel Fonds 2011-2013.

1. Toelichting door heer Pierre Druot, directeur-intendant, en de heer Hans Everaert, zakelijk leider, bij de werking van het Vlaams Audiovisueel Fonds

1.1. Algemene situering van de financiële toestand en de taken van het VAF

De heer *Pierre Druot* situeert de drie opdrachten van het VAF: vorming en onderzoek, steun aan creatie en promotie. Deze drie opdrachten zijn terug te vinden in de structuur van het VAF. Het steunt de vier genres, namelijk fictie, documentaire, animatie en filmlab. Die genres worden gesteund in de verschillende fasen van de werkzaamheden, namelijk de scenariofase, de ontwikkelingsfase of preproductiefase en de productiefase, inclusief de postproductie en de promotie. Het VAF steunt zowel singles als reeksen.

Om de selecties uit te voeren, werkt het VAF met beoordelingscommissies. Elke commissie telt zes vaste en zes plaatsvervangende leden. De commissies werken aan de hand van de prioriteitennota's die opgesteld werden door het VAF.

De heer *Hans Everaert*, zakelijk leider van het VAF, preciseert dat het team van het VAF geen stemrecht heeft in deze commissies, behalve dan in de bezwaarcommissie waar de directeur of zijn plaatsvervanger een stem heeft. Het gaat dus om externe commissieleden.

De heer *Pierre Druot* vervolgt dat er binnen de beoordelingscommissies wordt gewerkt met rapporteurs die een aantal projecten toegewezen krijgen. Zij moeten de indieners van de projecten ontvangen vooraleer de vergadering van de commissie plaatsvindt. Zij moeten ook de beslissing van de commissie mondeling meedelen en toelichten aan de indieners. De commissies schrijven adviezen uit die voorgelegd worden aan de raad van bestuur die de uiteindelijke beslissing neemt.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat de raad van bestuur in bijna 99 percent van de gevallen de adviezen van de commissie volgt. Alleen om budgettaire redenen worden de adviezen soms niet gevolgd.

Het VAF had in 2009 en 2010 een basisdotatie van 16,5 miljoen euro. Door de besparingen is het bedrag van de dotatie de laatste jaren echter wat verminderd. In 2011 komt het Mediafonds erbij. Dat bedrag van 16,5 miljoen euro is opgesplitst in 13,5 miljoen euro voor steun aan creatie, 900.000 euro voor vorming en onderzoek, 500.000 euro voor promotie, 1,45 miljoen euro voor algemene werkingskosten en 150.000 euro voor de werking binnen het Huis van de Vlaamse Film. Het VAF beschikt namelijk over een gebouw waarin het een aantal faciliteiten – bijvoorbeeld een projectiezaal en vergaderzalen – ter beschikking stelt van de filmsector.

Voor steun aan creatie was er in 2009 en 2010 een bedrag van 13,5 miljoen euro. Voor fictie, dat zijn de langspeelfilms en de kortfilms, en in de regel de duurste projecten, werd 6,8 miljoen euro uitgetrokken. Voor documentaire en animatie werd telkens 1,55 miljoen euro uitgetrokken, voor filmlab – de meer experimentele films – 800.000 euro en voor tv-drama 2,8 miljoen euro. Door de oprichting van het Mediafonds zal de steun voor televisiereeksen vanaf 2011 een nieuwe vorm aannemen.

Enkele boekhoudkundige cijfers. In 2010 bedroeg de totale dotatie 15,722 miljoen euro. Dat was vijf percent minder dan het voorziene bedrag omwille van overheidsbesparingen. In realiteit kwamen de uitgaven van dat boekjaar uit op 16,178 miljoen euro. Er was dus een verlies van 456.000 euro. Dat heeft te maken met de steun aan creatie. Die

lijn wordt namelijk niet aangestuurd vanuit de boekhouding, maar bij de goedkeuring van projecten. Op dat ogenblik gaat het VAF na of er niet te veel wordt goedgekeurd. In dat geval moeten er in de boekhouding ook voldoende reserves zijn om niet in een probleemsituatie terecht te komen. Voor het boekjaar 2010 was er weliswaar een tekort van 456.000 euro, maar aan het begin van het boekjaar waren er boekhoudkundige bedragen gereserveerd voor 2,073 miljoen euro. Aan het einde van het boekjaar is er een gereserveerd overgedragen resultaat van 1,616 miljoen euro. Dat moet worden gerelateerd aan de genomen engagementen. Dat zijn de bedragen die werden goedgekeurd, maar die nog niet in het boekhoudkundig resultaat verwerkt zijn. Die komen pas in de boekhouding op het moment dat het contract getekend wordt. Dat gebeurt pas een hele tijd later, als de financiering van de projecten rond is. Er is dus een grote mate van evenwicht. Normaal kan men een pakket aan engagementen als structureel beschouwen, maar dat is momenteel nauwelijks aan de orde.

1.2. Eerste pijler van de opdrachten van het VAF: vorming en onderzoek

De heer *Pierre Druot* wijst erop dat vorming verschillende vormen aanneemt binnen het VAF. Een eerste is de atelierwerking. Een belangrijk aspect daarvan is het systeem van wildcards. De studenten van de vijf Vlaamse filmscholen kunnen hun eindwerk indienen bij het VAF. De eindwerken worden voorgelegd aan een jury waarvan de leden allemaal afkomstig zijn uit de sector. Het gaat onder meer om producenten, scenaristen, docenten en regisseurs. Alleen de voorzitter van deze jury is iemand van het VAF. De verschillende genres zijn fictie, documentaire, animatie en nu ook filmlab. Voor fictie en voor documentaire worden er telkens twee wildcards uitgereikt. Vanaf 2010 was er ook een wildcard voor animatie en voor 2011 zal er ook een wildcard zijn voor filmlab. De winnaar van een wildcard krijgt op basis van zijn prestatie een bedrag voor een toekomstig project waarvoor er nog geen dossier werd ingediend. Nog belangrijker dan dat bedrag is de coaching die men krijgt voor dat project, zowel op inhoudelijk als op productioneel vlak. Een wildcard voor fictie is goed voor 60.000 euro. Dat is wat de kortfilms krijgen in het reguliere circuit. Voor documentaire en animatie gaat het respectievelijk om 40.000 euro en 60.000 euro. Voor filmlab zal het gaan om 25.000 euro. Het mooiste voorbeeld tot nog toe was de film 'Land of the Heroes' van Salim Omar Kalifa. Deze film, die werd gerealiseerd dank zij een wildcard, heeft dit jaar in Berlijn de internationale juryprijs gewonnen.

Het scenario-atelier vindt twee keer per jaar plaats. Meestal worden er meer dan dertig projecten ingestuurd. Daaruit worden er maximaal drie gekozen door een jury samengesteld uit mensen uit de sector en voorgezeten door iemand van het VAF, maar zonder stemrecht. De winnaars krijgen een financiële tegemoetkoming en begeleiding van een coach bij het schrijven van het scenario. De beste voorbeelden zijn 'Turquaze' van Kader Balci en 'Adem' van Hans Van Nuffel, die vorig jaar de grote prijs van Montréal heeft gewonnen.

Het ontwikkelingsatelier is er voor de documentaire. Onder begeleiding kan men er een korte documentaire maken.

In 'De werkvloer op' krijgen jonge animatoren de kans om in een animatiestudio te gaan werken. Het VAF betaalt de animatiestudio om die mensen in zijn werking op te nemen en op te leiden. Elk jaar kunnen er, verdeeld over een zestal studio's, gedurende drie maanden een twaalfstal stagiaires aan de slag. Vaak worden die mensen nadien opgenomen in de werking van de studio.

Het VAF geeft ook studie- en werkbeurzen. In 2010 waren dat er 72. Normaliter geeft het VAF 75 percent van de kost van een dergelijke beurs, maar omwille van de besparingen werd dat gereduceerd tot 50 percent. Er is ook een maximaal bedrag vastgelegd dat een individu per jaar kan krijgen. Het VAF geeft ook steun aan externe opleidingsinitiatieven. Die worden beoordeeld door een jury. Er zijn ook VAF-campussen. Een korte VAF-cam-

pus is een praktijkgerichte informatiesessie van een tweetal uur. Voorbeelden daarvan zijn ‘Achter de schermen van het VAF’ of ‘Achter de schermen van de mediadesk’ of ‘Achter de schermen van het BAM’. Een ander voorbeeld is de cursus ‘Kennismaking met internationale sales agents voor documentaires’. Het VAF participeert ook in internationale opleidingsprogramma’s. Voorbeelden zijn ‘Writing low budget films’ of ‘Crossover labs’. In ‘Crossover labs’ wordt nagegaan hoe verschillende genres in een crossmediale wereld kunnen samenwerken. Dan gaat het om sessies van vijf of zes dagen. Daarbij worden de kandidaten geconfronteerd met mensen uit andere landen die in dezelfde sector actief zijn.

De heer *Hans Everaert* gaat in op het aspect onderzoek. In 2009 en 2010 was het studiewerk erop gericht het standpunt te onderbouwen dat de audiovisuele sector een speerpuntsector zou kunnen zijn voor Vlaanderen. Het VAF heeft Ideaconsult en Vlerick in kaart laten brengen hoeveel werknemers en hoeveel bedrijven er actief zijn in de audiovisuele sector in Vlaanderen en Brussel. Blijkbaar is de audiovisuele sector goed voor 10.000 fte’s. Dat is twintig percent van de werkgelegenheid in ICT of zelfs 45 percent van de werkgelegenheid in de telecomsector. Het VAF liet ook een overkoepelende visie formuleren door Geert Noels van Econopolis. Daarbij werden ook links gelegd naar architectuur en design. De 3D-technologie is bijvoorbeeld afkomstig uit de sector van de architectuur, richting film. Ook met andere sectoren zijn er verbanden te leggen. De conclusie is dat de audiovisuele sector het potentieel heeft om een speerpuntsector te zijn in Vlaanderen. Het nodige talent is aanwezig, de opleidingen zijn goed, het lokale publiek is geïnteresseerd in de dingen die hier gemaakt worden en bij het publiek zit ook veel privé-spaargeld dat kan worden geactiveerd. Eind 2011 of begin 2012 zal er ook een onderzoek opgeleverd worden naar het exportvolume en het exportpotentieel van de audiovisuele sector. De resultaten van die studies werden gepubliceerd op de website.

1.3. Tweede pijler van de opdrachten van het VAF: steun aan creatie

Voor de steun aan creatie verwijst de heer *Pierre Druot* naar de jonge generatie met vierentwintig beloftevolle regisseurs. Het VAF kan maximaal acht tot tien langspeelfilms steunen per jaar. Men kan dus berekenen om de hoeveel jaar elk van deze jonge filmmakers aan bod kan komen.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat er jaarlijks ongeveer vierhonderd aanvragen worden ingediend. Die worden behandeld door zeven beoordelingscommissies en een bezwaarcommissie. Tot en met 2010 waren er in de meeste commissies vier indieningsmomenten per jaar. In 2011 is dat teruggebracht naar drie omdat men nu ook rekening dient te houden met de deadlines van het Mediafonds. Coaching is een belangrijk element van de werking. Bij de wildcards is dit nadrukkelijk verplicht, maar ook in het gewone systeem wordt er naar een coach gezocht indien er in een bepaald geval blijkt dat er een potentieel is, maar dat ervaring ontbreekt op het een of andere terrein.

Fictie is de belangrijkste categorie binnen de steun aan creatie. Het VAF kan elk jaar zes tot acht korte films steunen – normalerwijs voor een bedrag van 60.000 euro – en acht tot tien langspeelfilms voor een bedrag van gemiddeld 600.000 euro. Nu wordt er een low-budgetlijn opgestart waarbij films een steun van maximaal 350.000 euro kunnen krijgen. Soms worden er ook postproductiepremies toegekend, maar die liggen lager. Het gaat overwegend om projecten die in Vlaanderen geïnitieerd zijn. Soms worden ook projecten gesteund die in het buitenland geïnitieerd zijn, maar dan bijna altijd op basis van een wederkerigheidsakkoord waarbij het land in kwestie ook de Vlaamse films steunt voor ongeveer hetzelfde bedrag.

De heer *Pierre Druot* merkt op dat men bij de kortfilms ook de wildcards voor fictie moet optellen. Zo komt men uit op acht tot tien kortfilms per jaar.

De heer *Hans Everaert* verwijst naar enkele films die onlangs uitgebracht zijn of die op het einde van dit jaar of begin volgend jaar zullen worden uitgebracht.

De heer *Pierre Druot* vult aan dat het gaat om een mix van eerste films en films van meer ervaren regisseurs zoals Hilde Van Mieghem en Jan Verheyen. Het is ook een mix van arthousefilms en publieksfilms zoals ‘Smoorverliefd’ of ‘Zot van A’. Het VAF kiest voor publieksfilms die een eigen band hebben met het publiek in Vlaanderen en voor arthousefilms die hun weg moeten vinden binnen het festivalcircuit. Soms hebben die arthousefilms blijkbaar cross-overkwaliteiten en worden ze uiteindelijk publieksfilms. Voorbeelden daarvan zijn ‘Rundskop’, ‘Ben X’ en ‘De Helaasheid der Dingen’.

De heer *Hans Everaert* vervolgt dat het VAF per jaar vijftien tot twintig projecten van documentaire film kan steunen, afhankelijk van de gekozen mix. De televisiedocumentaires zijn meestal goedkoper. De prestigieuze langere documentaires zijn meestal duurder.

De heer *Pierre Druot* stelt dat ‘Verdwaald in het geheugenpaleis’ niet alleen op televisie werd vertoond, maar dat er ook 25.000 toeschouwers zijn geweest binnen het klassieke bioscoopcircuit. ‘Taboe’ is een initiatief dat werd gerealiseerd in samenwerking met de VRT. Het begrip taboe mocht vrij worden geïnterpreteerd. Er werden meer dan vijftig projecten ingezonden. Twaalf projecten werden in ontwikkeling gesteund en daarvan werden er zes in productie gesteund. Het laatste project ging over de busstop bij de gevangenis in Merksplas. De samenwerking met de VRT is heel goed verlopen. De pers heeft het project ook goed opgevolgd.

De heer *Hans Everaert* stelt dat ook het aantal projecten voor animatie sterk varieert naargelang de mix van de projecten. Er worden relatief weinig projecten ingediend voor langspeelfilms of lange reeksen. Het initiëren van een animatiefilm vanuit Vlaanderen is immers heel moeilijk omdat de financieringscapaciteit hier vrij laag ligt in verhouding tot de kosten. Ook de omroepen spenderen hieraan slechts relatief kleine bedragen. Het is geleden van de ‘Texasrakkers’, met Suske en Wiske, dat er nog een majoritair Vlaamse animatiefilm werd geproduceerd. Er zijn trouwens nog voorbeelden van projecten die werden gesteund door het VAF.

In dat verband geeft de heer *Pierre Druot* uitleg bij C.A.S.P.E.R., een initiatief dat het VAF heeft genomen samen met twee andere fondsen, namelijk Wallimage en Bruxellimage en het CRRAV uit de Franse regio Nord-Pas de Calais. Daarmee wil het VAF de animatiesector aanzetten tot artistieke en productionele samenwerking. Elk fonds heeft het initiatief voor een derde gefinancierd. Er werden dertien projecten ingestuurd. In de ontwikkelingsfase werden zes projecten gesteund voor een bedrag van 25.000 euro, waarvan er drie werden gekozen, een uit elke regio. Het ging telkens om een coproductie van de drie deelnemende regio’s. De finalisten hebben elk 125.000 euro gekregen. Het is de bedoeling een bredere euroregio te creëren in het kader van een artistieke en zakelijke productionele samenwerking.

De heer *Hans Everaert* verwijst nog naar de film ‘Sammy’s avonturen’. Dat is een 3D-film over een schildpadje dat de wereld rondreist. De film werd gemaakt door nWave digital uit Vorst en werd gefinancierd en verdeeld vanuit Hollywood. Bij nWave gaat het om 3D-pioniers. Ze hebben zeven of acht films gemaakt voor IMAX.

De heer *Pierre Druot* preciseert dat het budget van de film twintig miljoen euro bedroeg, waarvan 100.000 euro afkomstig is van het VAF. Voor het overige gaat het om internationaal geld en om Belgisch ‘tax shelter’-geld.

Bij FilmLab gaat het om de meer experimentele films. Daarvan steunt het VAF er vijftien of twintig per jaar. Een eerste voorbeeld is de film ‘Sea of Tranquillity’ van Hans Op de Beeck. ‘Where is Gary’ is een crossmediaal project van Jean-Baptiste Dumont, een Waal die gestudeerd heeft aan Sint-Lukas in Brussel. Zijn nieuwe initiatief ‘Jean wordt Vlaming’ speelt elke vrijdag op Acht. Jean gaat na wat hij precies moet doen om Vlaming

te worden. Daarnaast is er ook ‘Monster’, een cultserie die eveneens op Acht wordt vertoond.

Voor tv-drama was er tot nog toe een budget van 2,8 miljoen euro. Normaal steunt het VAF ieder jaar een drietal fictiereeksen. ‘De bende van Jan de Lichte’ is intussen geannuleerd door VTM. Dat bedrag komt dus opnieuw vrij.

De heer *Pierre Druot* verwijst naar het project ‘The Artists’, dat vroeger werd geregisseerd door Jan Mathijs, nu door Hans Herbots. De reeks ‘Salamander’ van Frank Van Mechelen werd recent aangekondigd in een persconferentie van het VAF.

1.4. Derde pijler van de opdrachten van het VAF: promotie

De heer *Pierre Druot* deelt mee dat het promotiemagazine van het VAF ook op de i-pad kan worden bekeken. De laatste jaren werd het plafond van twee miljoen verkochte tickets voor Vlaamse films doorbroken. In 2010 werden er 2.099.472 tickets verkocht.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat het bezoekersaantal op enkele jaren tijd meer dan verdubbeld is.

De heer *Pierre Druot* vervolgt dat er een mooie spreiding is tussen beginnende en gevestigde regisseurs en tussen commerciële films en cross-overfilms. Een goed voorbeeld van dat laatste is de film ‘Adem’. De film ‘Rundskop’ zal wellicht die trend voortzetten.

De Vlaamse films worden ook bekeken in het buitenland. Flanders Image heeft berekend dat Vlaamse films 1169 keer werden geselecteerd voor filmfestivals en dat ze daarbij 110 prijzen hebben behaald. Het VAF is als structuur ook aanwezig op festivals en op markten, onder meer op de festivals van Cannes, Berlijn, Locarno, Karlovy Vary en Giffoni. Er is ook het voorbeeld van Gust Van den Berghe, die met zijn eindwerk op het Rits, ‘Little Baby Jesus of Flandr’, een wildcard heeft gewonnen. Zowel deze film als ‘Blue Bird’, de film die hij gemaakt heeft met zijn wildcard, werden geselecteerd voor de Directors’ Fortnight op het festival van Cannes.

Tot 2009 was het VAF ook aanwezig op de MIP- en MIPCOM-tv-beurzen. Sinds 2010 is dat niet meer het geval omdat de sector daarvoor geen vragende partij meer was. Deze beslissing past ook in het streven naar besparingen.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat er in die periode ook een aantal kleinere productiehuizen werden opgeslorpt door grotere. Zo ontstonden er grotere structuren die zelf aanwezig waren op MIPCOM, bijvoorbeeld Studio 100. Daarnaast waren er ook kleinere structuren die het niet opportuun vonden om aanwezig te zijn. Intussen is het landschap echter sterk veranderd. Een aantal opkomende productiehuizen heeft interessante projecten voor de internationale markt. Ook het nieuw opgerichte Mediafonds situeert zich in die hoek. Het VAF moet nagaan of het in de toekomst hiervoor opnieuw een budget kan vrijmaken. Het Mediafonds, dat op dit ogenblik wordt gerund door het VAF, heeft geen promotiebudget voor het eerste jaar van zijn werking. Er is wel een bedrag van 200.000 euro voor werkingskosten. Het VAF zal voor het eerste werkingsjaar echter slechts een minimaal bedrag aan werkingskosten aanrekenen. Misschien kan men een deel van die 200.000 euro gebruiken voor promotiekosten, bijvoorbeeld voor deelname aan de MIP-tv-beurs in oktober 2011.

De heer *Pierre Druot* wijst erop dat het VAF wordt gefinancierd door verschillende ministers, niet alleen door de voogdijminister, namelijk de minister van Cultuur, maar ook door de minister van Media en sinds een paar jaar ook door het ministerie van Toerisme. Die laatste financiering verloopt via het budget van het Kunststedenactieplan voor Location Flanders. Dat is een structuur die mensen die in Vlaanderen een film willen draaien, weg-

wijs maakt. De website van Location Flanders biedt informatie over de mogelijke decors. Location Flanders maakt ook brochures, onder meer over de tax shelter, en is ook aanwezig op location-beurzen. Het is meer dan een faciliterende structuur.

De heer *Hans Everaert* vervolgt dat Location Flanders ook probeert om Vlaanderen te positioneren als een interessante regio om films te maken. Location Flanders wordt gefinancierd door een vijftal steden. Het krijgt 80.000 euro van het Kunststedenactieplan en even veel uit het budget van Cultuur.

De heer *Pierre Druot* vult aan dat het oorspronkelijk de bedoeling was dat ook het Departement Cultuur daaraan zou deelnemen, maar omwille van een ministerswissel is dat niet doorgegaan. Vanaf 2012 zal een financiering vanuit het Kunststedenactieplan niet meer mogelijk zijn. Hij ziet Location Flanders als een ideale voorloper van een economisch fonds zoals Wallimages of Bruxellimages. Er zijn een paar voorbeelden van buitenlandse films die werden begeleid door Location Flanders: 'The First World War from Above' van de BBC, 'Das Haus Anubis' van Nickelodeon en Studio 100, 'The Hot Potato' uit het Verenigd Koninkrijk, 'Interpol' en 'Largo Winch 2' uit Frankrijk, en 'Où va la vie'. Voorbeelden van Vlaamse films die door Location Flanders werden begeleid zijn 'Adem', 'Aspe', 'Code 37' en 'Dubbelleven'. De heer Druot verwijst ook naar de nota van de heer Christian De Schutter die een aantal minpunten opsomt van het VAF, in het bijzonder over de beperkte competitiviteit. Dat heeft te maken met het uitblijven van een economisch fonds op Vlaams niveau en met de onzekerheid rond de toekomst van de financiering uit het budget van het Kunststedenactieplan. Tot nog toe werkt het VAF echter gewoon verder.

De heer *Hans Everaert* signaleert dat de nieuwe beheersovereenkomsten lopen van 2009 tot 2014. Er zijn inderdaad twee beheersovereenkomsten, een van het VAF-Filmfonds en een van het VAF-Mediafonds. De beheersovereenkomsten zijn al goedgekeurd door de Vlaamse Regering en wachten nu op het fiat van Europa.

In de beheersovereenkomst van het VAF-Filmfonds zijn er twee belangrijke veranderingen. Een eerste is dat het nu alleen nog maar gaat over singles, dus over films, want de reeksen zitten nu bij het Mediafonds. Er is een uitzondering: vanuit het vroegere budget voor tv-drama wordt een extra bedrag uitgetrokken voor de reeksen die gesteund worden door het Mediafonds. Dat wordt behandeld in het Mediafonds. Een tweede verandering is de introductie van een systeem van impulspremies. Tot nu toe werd alle steun door het VAF toegekend aan projecten via een selectief proces. De selectiecommissies beoordelen de dossiers en beslissen welke steun er kan worden toegekend. De impulspremie is een soort van automatische steun voor een volgend project op basis van het succes van het vorige project. Het kan gaan om publiekssucces in Vlaanderen, om een selectie voor een belangrijk festival of om een prijs op een minder belangrijk festival. Het gaat steeds om scenario- of ontwikkelingssteun. Voor de productiesteun geldt nog altijd het selectieve systeem van de commissie.

De heer *Pierre Druot* merkt op dat eigenlijk hetzelfde principe wordt gehanteerd als bij de wildcard. Op basis van vroegere prestaties komt men in een 'fast lane' terecht.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat het bij een wildcard ook om productiegeld kan gaan.

Voor het Mediafonds is het de eerste keer dat er een beheersovereenkomst werd opge maakt. Het Mediafonds staat in voor ondersteuning van tv-reeksen in de drie verschillende genres, namelijk fictie, documentaire en animatie. Het vormt een specifiek samenwerkingskader. Vooreerst gaat het daarbij om samenwerking rond kwalitatieve Vlaamse televisiereeksen. Het gaat om vernieuwing en kwaliteit. Een reeks die al gedurende een of meerdere seizoenen werd uitgezonden komt dus niet in aanmerking. Het gaat ook om samenwerking tussen de Vlaamse onafhankelijke creatie- en productiesector

enerzijds en de Vlaamse omroepen anderzijds. De officiële startdatum is 1 januari 2011. Een voorwaarde is wel dat dit wordt goedgekeurd door de Europese Commissie. Het Mediafonds is geen afzonderlijke juridische entiteit. Het maakt deel uit van de vzw VAF. Daarom wordt er nu gewerkt met verschillende logo's voor het VAF-Filmfonds en het VAF-Mediafonds.

De minister van Media heeft een budget van 4 miljoen euro vrijgemaakt voor het Mediafonds. Daarbij komt dan nog 2,8 miljoen euro van de minister van Cultuur. Het gaat om het vroegere budget voor tv-drama van het VAF. De besparing met telkens vijf percent in 2010 en 2011 moet daarvan worden afgetrokken. Zo komt men uit op een bedrag van 2,52 miljoen euro. In een commissievergadering wordt via een afzonderlijke culturele toets beslist of een project dat goedgekeurd wordt door het Mediafonds, ook extra steun krijgt vanuit het cultuurbudget. De meeste projecten doorstaan de toets, maar niet allemaal. In totaal gaat het dus om een budget van 6,52 miljoen euro.

Ongeveer 4 miljoen euro gaat naar fictiereeksen, 1,2 miljoen euro naar animatiereeksen en een miljoen euro naar documentaire reeksen. Dan blijft er nog een enveloppe van 200.000 euro over voor werkingsmiddelen. Vermits de dossiers van het Mediafonds behandeld worden door het personeel van het VAF, zal een groot deel van dit bedrag kunnen worden toegevoegd aan de budgetten voor steun aan creatie.

De heer *Pierre Druot* gaat in op de rol van de omroepen in het Mediafonds. Het gaat om de openbare en/of de erkende en/of de aangemelde Vlaamse televisieomroeporganisaties. De reeks moet minstens vertoond worden in open net. Ze moet dus worden uitgezonden door een omroeporganisatie die beschikbaar is in het analoog-digitaal basispakket van een distributeur, zonder meerprijs op het basisabonnement. Het aangesproken publiek moet dus zo breed mogelijk zijn. De selectie gebeurt op basis van de kwaliteit van de aanvragen. Er is geen vooraf vastgestelde verdeling tussen de tv-omroepen.

De heer *Hans Everaert* merkt nog op dat men in het budget voor 2011 de drie pijlers van de werking van het VAF kan terugvinden: vorming en onderzoek, creatie en promotie. Binnen het blok Creatie is er een opsplitsing tussen het Filmfonds en het Mediafonds, waarbij een stuk van het budget voor het Filmfonds naar de reeksen gaat.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers

De heer *Lieven Dehandschutter* informeert wat volgens de sprekers de verhouding is tussen subsidies en investeringen door de particuliere sector.

De heer *Pierre Druot* antwoordt dat er voor elke euro van het VAF vijf euro wordt geïnvesteerd door de particuliere sector.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat de bijdrage van het VAF meestal goed is voor twintig percent van de financiering van een langspeelfilm. Voor documentaires zal die verhouding wellicht 1 op 3 of 1 op 2,5 zijn.

De heer *Lieven Dehandschutter* vraagt of de herinvestering van gesubsidieerde films een voorwaarde is en hoe dat wordt gemeten.

De heer *Hans Everaert* stelt dat er verschillende mogelijkheden zijn. Als een goedgekeurd project uiteindelijk niet doorgaat, vloeien alle middelen terug naar de commissiewerking van het lopende boekjaar. Films die inkomsten genereren moeten geld terugbetalen, maar het VAF heeft daar een achtergestelde positie. Privé-investeerdere kunnen dus terugbetaald worden vóór het VAF. Als ook de investeringen in promotie en advertising terugbetaald zijn, dan wordt het VAF terugbetaald uit de resterende inkomsten, proportioneel aan zijn aandeel in de financiering. De achtergestelde positie van het VAF heeft te maken met de bedoeling om zoveel mogelijk andere investeerders aan te trekken.

De heer *Lieven Dehandschutter* verwijst naar een van de leden van ‘De Laatste Showband’ die stelt dat de naam ‘De Laatste Showband’ eigendom zou zijn van het VAF en niet van Woestijnvis.

De heer *Hans Everaert* antwoordt dat dit niet het geval is.

De heer *Lieven Dehandschutter* vraagt hoeveel films er in Vlaanderen worden gedraaid zonder de steun van het VAF. Concreet denkt hij aan de film ‘Frits en Freddy’.

De heer *Pierre Druot* antwoordt dat bijna alle filmmakers bij het VAF komen aankloppen, behalve Studio 100. Deze films worden door het VAF immers beschouwd als commerciële films, als vectoren voor het commercialiseren van de franchises. Het VAF verleent wel steun aan publieksfilms. In principe had het dus ‘Frits en Freddy’ kunnen steunen. Tot vorig jaar waren er vier commissies per jaar. Telkens wordt er een eerste of tweede film van een regisseur gesteund. Het VAF steunt acht films per jaar. De commissie Fictie 1 behandelt de eerste en tweede film van een regisseur, de commissie Fictie 2 behandelt de projecten vanaf de derde film van een regisseur. Er was een andere film die binnen de commissie meer punten heeft gehaald dan ‘Frits en Freddy’. Marc Punt heeft de weigering van het VAF vervolgens gebruikt als promotiestunt. De heer Druot geeft hem daarin trouwens gelijk.

De heer *Lieven Dehandschutter* vraagt zich af of dit niet wijst op een vorm van willekeur binnen de procedure.

De heer *Pierre Druot* ontkent dat. De ingediende films worden beoordeeld op basis van de soort steun die ervoor gevraagd wordt.

De heer *Hans Everaert* vult aan dat er in de praktijk altijd veel concurrentie is. Het gebeurt geregeld dat een film de eerste keer dat hij wordt ingediend niet passeert, maar wel een volgende keer. De heer Punt wilde echter niet meer wachten en heeft niet het volledige traject doorlopen. Blijkbaar had hij ook de middelen om zelf de film te draaien. Het was een project met een groot commercieel potentieel. Hij merkt ook op dat Studio 100 als bedrijf principieel wel degelijk in aanmerking kan komen voor ondersteuning door het VAF. Tot nog toe waren de films van Studio 100 echter veeleer vehikels voor de merchandising. Het Jommeke-project van Studio 100 werd wel goedgekeurd door het VAF, maar dat heeft Studio 100 dan weer zelf afgevoerd, omdat de criteria van het VAF en de manier van werken van Studio 100 te ver uit elkaar lagen.

De heer *Lieven Dehandschutter* vraagt wat de vertegenwoordigers van het VAF denken over de verhouding tussen publieksfilms en arthousefilms. Jan Verheyen had daar kritiek op. Ten slotte wil hij wat meer toelichting bij het feit dat men de eis heeft laten vallen dat er naast de televisieproductie ook een bioscoopfilm moest zijn.

De heer *Hans Everaert* antwoordt dat dit niet meer verplicht is, maar dat het mogelijk blijft.

De heer *Pierre Druot* merkt op dat er ook mensen zijn die menen dat het VAF te veel geld uitgeeft aan publieksfilms. ‘Frits en Freddy’ werd gedraaid zonder de steun van het VAF. In oktober komt de film ‘Code 37’ uit, die evenmin werd gesteund door het VAF. Daarom wordt al eens opgemerkt dat dergelijke publieksfilms de steun van het VAF niet nodig hebben. Het VAF moet dan de films van Jan Verheyen en Hilde Van Mieghem verdedigen. Het VAF wil twee tot drie publieksfilms maken per jaar. Daarnaast worden er meer auteursgerichte arthousefilms gerealiseerd, waarvan sommige misschien toch een groot publiek zullen lokken. In Vlaanderen zijn er ieder jaar acht tot tien dergelijke films. De kwaliteitsratio ligt dus hoog. Dat is een uitzonderlijke situatie.

Mevrouw *Yamila Idrissi* kreeg graag meer informatie betreffende de relatie tussen het VAF en CultuurInvest. Op het internationaal filmfestival van Marrakesh in oktober 2010 werd de film 'Les Barons' van Nabil Ben Yadir bekroond. Kreeg die film ook steun van het VAF? De heer Jan Decleir, die in deze film speelde, kreeg blijkbaar zijn reiskosten niet gefinancierd. Hoe had men dat kunnen voorkomen? Hoe gaat het VAF ten slotte om met aanvragen vanuit Brussel, en hoe bepaalt men of het gaat om een Vlaamse film?

De heer *Hans Everaert* antwoordt dat CultuurInvest destijds werd aangekondigd als een belangrijke speler voor de audiovisuele sector. In de praktijk heeft CultuurInvest echter slechts twee of drie investeringen gedaan in deze sector. Het ging daarbij om bedrijven die bij het VAF nauwelijks bekend zijn. Na twee jaar van gesprekken bleek uiteindelijk dat alle bedrijven die steun genieten van het VAF uitgesloten zijn van een investering door CultuurInvest. Dat staat blijkbaar in de oprichtingsakte van CultuurInvest. Dat was nodig in het kader van de aanmelding bij Europa. Het VAF en CultuurInvest hebben dan gezamenlijk de draagwijdte van die formulering onderzocht. Het VAF geeft immers geen structurele steun aan bedrijven. Het steunt projecten, die natuurlijk wel worden opgezet door bedrijven. Nu werkt CultuurInvest aan een interpretatie van dat artikel. Productiebedrijven die werken aan projecten die gesteund worden door het VAF en die een investering vragen bij CultuurInvest om hun structuur sterker te maken, zouden in principe in aanmerking komen voor een participatie van CultuurInvest. Die interpretatie zal worden toegelicht aan de sector tijdens een campus eind mei. Vanaf dat ogenblik zullen er misschien meer bedrijven uit de audiovisuele sector een dossier kunnen indienen bij CultuurInvest.

Op de vraag van mevrouw *Yamila Idrissi* of het VAF het eens is met de interpretatie door CultuurInvest antwoordt de heer *Hans Everaert* dat dit een zaak is van de juristen van CultuurInvest. Het VAF heeft die interpretatie altijd afgekeurd, maar heeft ze nooit juridisch aangevochten.

De heer *Pierre Druot* vult aan dat CultuurInvest ook werd aangekondigd als bijkomende financiering voor de projecten die door het VAF werden gesteund. Daarbij zouden dan niet-culturele criteria worden gehanteerd. Al snel is echter gebleken dat van het budget van 20 miljoen euro maximaal twee tot drie miljoen euro beschikbaar zou zijn voor projectfinanciering. Men mag ook niet vergeten dat CultuurInvest niet alleen actief is in de audiovisuele sector. De gesprekken naar aanleiding van de evaluatie van CultuurInvest zouden nu toch nieuwe pistes hebben geopend.

De heer *Hans Everaert* hoopt dat er snel duidelijkheid zal komen over de gehanteerde criteria en dat er gaandeweg meer dossiers zullen worden ingediend.

De heer *Pierre Druot* verduidelijkt dat het vergoeden van reiskosten naar filmfestivals niet tot de bevoegdheid van het VAF behoort. Het is de Filmcel op het Departement Cultuur die de beslissing neemt over de reiskosten.

Mevrouw *Yamila Idrissi* meent dat men er ook van kan uitgaan dat dit hoort tot de promotie van de film.

De heer *Pierre Druot* antwoordt dat dit misschien wel logisch is, maar dat het voortbestaan van bepaalde structuren uit het verleden deze logica in de weg staat. De oprichting van het VAF werd destijds bekritiseerd als een vorm van verfondsing. De laatste tijd wordt er echter anders aangekeken tegen het fenomeen verfondsing. Hier en daar is er nog tegenstand. Als men een geïntegreerd beleid wil, moet men deze zaken inderdaad integreren.

De heer *Veli Yüksel* komt terug op de positie van de Vlaamse film op het internationale forum en de beslissing in 2009 van het VAF om niet naar MIPCOM te gaan. Het is de taak van het VAF om, via promotie, voor de Vlaamse film de best mogelijke positie te bewerkstelligen op internationaal niveau. Het lijkt de heer Yüksel zinvol om in de toe-

komst alle mogelijke fora te benutten voor die promotie. Hij begrijpt dat binnen het Mediafonds een apart budget zou moeten worden voorzien voor promotie. Is het de bedoeling extra geld te vragen en van welke minister?

Er zijn 21 aanvragen voor projecten binnen het kader van het Mediafonds, liet de minister van Media weten. Er is blijkbaar een goedkeuring nodig van de Europese Commissie vooraleer daaraan geld kan worden gegeven. Wanneer verwacht men die goedkeuring? De minister maakte gewag van een beslissing eind juni 2011. Blijft deze timing overeind? Zullen de 21 aanvragen en respectieve budgetten allemaal worden goedgekeurd of geldt er een verdeelsleutel volgens type: documentaire, fictie, non-fictie, animatie enzovoort?

De heer *Pierre Druot* verwijst naar de nieuwe situatie. Het VAF werd totnogtoe beheerd via twee betoelagingslijnen of fondsen. In eerste instantie is er het Filmfonds, de vorige activiteit van het VAF min tv-drama dat intussen aanleunt bij het Mediafonds in de vorm van een culturele bijdrage, en dan is er het Mediafonds zelf. De MIP's zijn niet de juiste plaats om bijvoorbeeld Vlaamse filmsingles te promoten. De MIP-beurzen dienen om producties te promoten die aan televisie gelinkt zijn. Die zal men steunen via het Mediafonds. Er is wel in overleg met de minister beslist om binnen dat budget voor dergelijke producties niet te voorzien in een apart promotiebudget zoals dat in het Filmfonds wel bestaat. Bij de mensen die singles produceren, leeft er geen belangstelling om op de beurzen MIP en MIP-tv aanwezig te zijn. Daarom zijn ze afgeschaft. Met de VRT en andere participanten werd aanvankelijk een stand gedeeld, maar die losse participanten werden vaak opgeslorpt en verdwenen. Via het Mediafonds worden in de nieuwe situatie nieuwe producties en producten gesteund die op die beurzen en niet in Cannes en dergelijke gepromoot kunnen worden, omdat ze direct gelinkt zijn aan televisie. In dat kader is er dus geen promotiebudget voorzien. De spreker is ter zake echter positief ingesteld omdat er een reserve is opgebouwd die nog het lopende jaar kan worden aangesproken voor deelname aan MIP. Dat geeft dan tijd om met de minister te overleggen. Het zou immers de bedoeling zijn om het Mediafondsbudget van 4 miljoen euro nog op te trekken. Tegen het einde van 2011 zou er dan plaats gemaakt worden voor een apart promotiebudget, gelinkt aan de producten die daar gesteund worden.

De heer *Hans Everaert* legt uit dat de aanwezigheid op de beide MIP's ongeveer 100.000 euro heeft gekost. Het integrale promotiebudget binnen het Filmfonds bedraagt 450.000 euro. Daarmee moet men naar het filmfestival van Cannes, Berlijn, Venetië, Toronto en Montreal. De budgettaire ruimte voor de MIP's is dus voorlopig niet beschikbaar.

De heer *Pierre Druot* verklaart dat minister Lieten voor alles de beheersovereenkomst moet ondertekenen na goedkeuring in de Vlaamse Regering. Dat is zeer recent gebeurd. Vanaf dat ogenblik kan ze voor verdere behandeling in het Europese kader verstuurd worden. Het gaat eigenlijk over twee beheersovereenkomsten. De behandeling van beide beheersovereenkomsten zou bovendien gegarandeerd gelijktijdig gebeuren in elke stap. Dat vergt dus ook meer afspraken dan voortgang binnen de eigen agenda van één minister. De heer Druot veronderstelt dat ook minister Schauvliege de respectieve beheersovereenkomst intussen heeft ondertekend en dat beide ook gelijktijdig naar Europa kunnen vertrekken. Dat is cruciaal omwille van de link inzake de samenwerking rond de culturele bijdrage. De zes maanden waarvan sprake zouden dan begonnen zijn de dag voor de lopende vergadering.

De heer *Hans Everaert* voegt eraan toe dat de timing zich richt op september 2011, maar dat er wel al ingediende dossiers zullen worden goedgekeurd onder voorbehoud van goedkeuring door Europa. Dat maakt dat de aanvragers verder kunnen met hun financiering, al wordt hen afgeraden al in productie te gaan.

De heer *Pierre Druot* stelt dat de kans dat Europa iets weigert, bijzonder klein is, aangezien er in andere landen op dezelfde basis wordt gewerkt.

Voor wat betreft de goedkeuring, zijn er geen vastgelegde aantallen. Er wordt vooral uitgegaan van de beschikbare budgetten voor de diverse types.

De heer *Hans Everaert* geeft als voorbeeld aan dat met een budget van 4 miljoen euro voor fictie in totaal allicht twee grotere projecten worden gesteund voor elk anderhalf miljoen euro en dan nog enkele kleinere. Dat impliceert minimum vier en maximum acht projecten binnen fictie. Animatiereeksen zijn heel erg duur en de inbreng van de omroepen was vooralsnog heel beperkt, maar hopelijk komt daarin verandering. Telkens als een omroep investeert, geeft het Mediafonds een bedrag dat daarop gefundeerd is door middel van multiplicatoren. Voor animatiereeksen is dat vijfmaal het bedrag, voor documentaires maximum driemaal en voor fictie belooft het ten hoogste hetzelfde bedrag. Omroepen investeren namelijk liever in fictie dan in animatiereeksen. Dat wordt dus als grondslag genomen. Voor animatiereeksen mag aangenomen worden dat het kan gaan om drie tot vijf projecten, waaronder één groot en enkele kleinere of twintig kleintjes. Met het beschikbare bedrag kunnen allicht vier tot vijf docureeksen ondersteund worden.

De heer *Pierre Druot* meldt dat de definitie van wat een reeks inhoudt, bewust open is gelaten. Het gaat om één verhaal over verschillende afleveringen gespreid. Zo kan een reeks ook een aantal single producten omvatten die onder een en dezelfde kapstok worden geproduceerd. Hij verwijst daarbij naar 'Taboe'. Een reeks wordt als dusdanig opgevat vanaf drie units, maar een zender kan ook komen met een reeks van acht of elf units. Het maximum dat voor fictie ter beschikking wordt gesteld, is vastgelegd op 1.150.000 euro. Eerder stond dat maximum op één miljoen euro. Als er drie van dergelijke aanvragen zijn, vormt dat reeds een probleem. Er is intussen één reeks van acht units in voorbereiding. De producent overweegt misschien om 300.000 euro te vragen, omdat de zender veel investeert, terwijl hij veel meer kan vragen. In een eerste werkjaar is alles echter nog vaag.

De heer *Bart Caron* feliciteert het VAF met zijn goede werking, de manier waarop dossiers worden behandeld en de rapportage. Wat hem intrigeert is de onontkoombare spanning die altijd heerst tussen al of niet winst maken, en al of niet subsidie ontvangen. Voor hoeveel van de filmproducties die echt succesvol zijn, komt er een subsidieterugbetaling? Gaat het dan om substantiële sommen? Zijn die middelen dan bruikbaar om in een soort van rollend fonds onder te brengen en opnieuw in te zetten? Waar ligt voor een modale Vlaamse film het break-evenpunt? Bereiken meer films dan vroeger dat punt? Wordt het instrument van de tax shelter intussen voor elke Vlaamse film ingezet? Worden er vaak projecten geweigerd door de beperkingen van het budget? En wat gebeurt er dan met die geweigerde dossiers? Hoe gaan de filmmakers daar dan mee om?

De heer *Hans Everaert* geeft aan dat de details van terugbetalingen aan het fonds in het jaarverslag terug te vinden zijn, onder de noemer 'steun aan creatie'. Daar staan de lijsten van goedkeuringen van alle films. Het volgende blok in elke categorie zijn de terugbetalingen. Dat zit enkel bij fictie en gaat om enkele honderdduizenden euro per jaar. Dat geld komt opnieuw in de pot en kan aangewend worden om een extra film mee te financieren. Het is geen rollend fonds en de inleg wordt nooit terugverdiend. Heel af en toe is er een film die serieuze bedragen terugbetaalt. Veel hangt echter af van de financiering van een film, ook het break-evenpunt. Zo heeft 'Loft' enorme opbrengsten gegenereerd, maar was het ook een enorm dure film om te maken. Er was een groot aandeel privé-investering omdat heel wat mensen vooraf in de film geloofden. Ook de andere kosten moeten eerst gerecupereerd worden: marketing en dergelijke. Een Vlaamse film die 200.000 toeschouwers lokt, is dus niet meteen uit de kosten. Voor 'Frits en Freddy' heeft Mark Punt altijd gesteld dat hij 400.000 toeschouwers moest halen om winstgevend te draaien. De film was echter goedkoper en had een groot marketingbudget. Hij was ook distributeur voor zijn eigen film. Er was dus recuperatie als producent en op het niveau van de distributie.

De heer *Pierre Druot* verwijst naar 'Aanrijding in Moskou', dat vrij onverwacht een goede terugbetaalfactor werd. De film was goedkoop geproduceerd en draaide veel beter dan

verwacht. Er waren ook niet zoveel investeerders die eerst terugbetaald moesten worden vooraleer het fonds aan de beurt kwam. ‘Ben X’ had een budget van ongeveer anderhalf miljoen euro, en werd een succes in Vlaanderen met 300.000 toeschouwers. De film werd vervolgens opgepikt door een sales agent die op zijn beurt een zeer groot voorschot betaalde ten belope van 400.000 euro en de film aan 50 landen vertoonde. Van die film kreeg men ongeveer 250.000 euro terugbetaald.

De heer *Hans Everaert* stelt dat zo goed als elke Vlaamse film vandaag ‘tax shelter’-geld ophaalt. Bij documentaire en animatie gebeurt het steeds meer. De tax shelter loopt dus goed en het systeem raakt steeds beter bekend. De bedragen die effectief beschikbaar zijn voor de film worden echter steeds kleiner. De vergoedingen aan investeerders en tussenpersonen worden steeds hoger. De tax shelter is een complex systeem maar belangrijk voor de sector.

De heer *Pierre Druot* drukt de hoop uit dat de volgende minister van Financiën rekening houdt met de voorstellen vanwege de producenten om mogelijke misbruiken en extreme interpretaties in te dijken, die niet volgens de geest van de wet verlopen. Zo kan een groter deel van de ‘tax shelter’-middelen feitelijk zichtbaar worden gemaakt en valt het niet in handen van advocaten en tussenpersonen. De hervorming kon met de bevoegde federale minister niet waargemaakt worden, maar er leeft hoop om het alsnog aan te kaarten bij een regeringswissel.

De heer *Hans Everaert* heeft wel het gevoel dat er steeds meer goede dossiers in beraad blijven, terwijl die vroeger meer kans op realisatie hadden.

Ook de heer *Pierre Druot* beaamt dat soms een mooi project niet kan gerealiseerd worden. De sector reageert vaak wat malthusianistisch. Men zegt dat de eerstvolgende film pas over drie jaar wordt gemaakt, omdat het teleurstellend zou kunnen zijn om te hopen dat dat het volgende jaar zou gebeuren. Er is een soort van beurtrol, een soort van zelfregulerend systeem binnen de sector. Zo maakte Jan Verheyen de voorbije jaren bijna jaarlijks wel een film, maar hij aanvaardt nu opdrachten, en dat werkt voor hem.

De heer *Hans Everaert* oppert dat er een lawine van nieuw en internationaal erkend talent op het fonds afkomt. Vorig jaar is er binnen de sector gepleit om de instroom daarvan strikt te beperken. De wildcards stonden daarbij ter discussie, mede in het kader van de nieuwe besparingsronde. Er is voor gekozen om dat niet te doen, maar iedereen voelt dat de druk toeneemt. Er zijn ongeveer veertig mensen die een film moeten kunnen maken per jaar. Ongeveer tien daarvan kunnen gesteund worden. Een project zoals ‘Frits en Freddy’ had steun moeten krijgen, maar bleek uiteindelijk zonder steun ook winstgevend. In de toekomst zullen nog meer interessante projecten niet kunnen gehonoreerd worden. Naast de gemiste investeringen door het VAF zullen er voor elke film nog een hoop andere investeringen wegvallen die dan helaas niet naar de sector kunnen vloeien.

De heer *Pierre Druot* merkt op dat de filmschool jaarlijks nieuwe getalenteerde mensen blijft afleveren. De wildcards leveren op internationale festivals mooie prijzen op. Daarom is het systeem ook veranderd. Eerst werd gewerkt met twee fictiecommissies. Eén behandelde de eerste en tweede films en kon over een budget beschikken dat goed was voor vier films per jaar. De andere ging over alles vanaf de derde film. Intussen is er één commissie die alle films behandelt en de beslissing hangt af van de kwaliteit. Er is dus concurrentie tussen iemand die een vijfde en iemand die zijn eerste film maakt. Het gereserveerde domein voor opkomend talent vond men te breed.

De heer *Hans Everaert* stipt aan dat geweigerde projecten zelden gerealiseerd raken. ‘Frits en Freddy’ vormde daarop een uitzondering. De tax shelter is een vorm van restfinanciering, waarmee maximum 20 percent van het budget gefinancierd kan worden. Als de rest van de financiering niet rond raakt, is het onmogelijk om ‘tax shelter’-geld op te strijken.

In de praktijk komen er helaas bitter weinig films uit als het fonds niet steunt. Deze situatie betreurt men ten zeerste.

De heer *Bart Caron* concludeert dat dus zonder het VAF de Vlaamse film niet leefbaar is.

De heer *Pierre Druot* stelt dat dit in de hele wereld geldt, behalve voor Indië en de Verenigde Staten. Een film realiseren zonder subsidies is heel moeilijk.

De heer *Wilfried Vandaele* verwijst naar de samenwerkingsovereenkomst die het VAF enige jaren eerder heeft afgesloten met het Nederlandse Filmfonds, die moet resulteren in zes coproducties per jaar. Dat lijkt hem een goed systeem. Kunnen de sprekers dat meer toelichten?

De heer *Hans Everaert* verwijst naar het overzicht van gesteunde fictiefilms. Er worden acht tot tien films majoritair, Vlaamse films die ook in Vlaanderen geïnitieerd worden, en een aantal minoritair, die dan in andere landen geïnitieerd worden. Er is altijd een soort van wederkerigheidsregeling, die specifiek geldt met Nederland en de Franse Gemeenschap. Drie van hun films worden dan gesteund en zij steunen er drie van Vlaanderen. Het worden er vier omdat de vraag toeneemt.

De heer *Pierre Druot* vult aan dat het budget met Nederland voor fictiefilms aan elke kant 600.000 euro bedraagt. Er is 150.000 euro beschikbaar voor documentaires en 100.000 euro voor animatiefilms. Met de Franse Gemeenschap geldt dezelfde regeling, maar zijn de bedragen anders: 450.000 euro voor fictie, 135.000 euro voor documentaires waarmee vier documentaires gesteund worden en er is een kleine pot voor animatiefilms.

De heer *Hans Everaert* refereert aan de lijsten van gesteunde projecten die in het jaarverslag opgenomen zijn. In het kader van de internationalisering van de werking van producenten en talenten is coproductie van belang, maar ook om geld vrij te krijgen van Eurimage, het coproductiefonds van Europa.

De heer *Johan Verstreken* drukt zijn waardering uit voor het VAF en de locatie waar het is ondergebracht. Hij stelt dat de tijd van louter Hollywoodfilms definitief voorbij is en dat de belangstelling voor werk van eigen bodem niet alleen in Vlaanderen, maar ook in Nederland wordt opgemerkt. Hij informeert of het Mediafonds voldoende garanties kan bieden voor het voortbestaan van Vlaamse kwaliteitsdramaproducties, knappe jeugdseries of series met historische waarde. Hij is ervan overtuigd dat de budgetten beheerd worden als een goede huisvader, maar beseft tegelijk dat er bij besparingen keuzes moeten worden gemaakt.

Wat gebeurt er met de opbrengsten? De terugbetalingsbedragen lijken soms immers bijzonder grappig: voor 'De Parelvisser' betaalde Woestijnvis het bedrag van zevenhonderd euro terug. Studio 100 komt niet in aanmerking omdat het gaat om afleidingen van commerciële producten. Wat als het omgekeerde gebeurt: als er merchandising en afgeleide producten worden gemaakt op basis van een gefinancierd product? Is daaraan een mogelijke opbrengst gekoppeld?

Beginnende cineasten of pas afgestudeerden, maar ook anderen zien vaak ontzettend op tegen de administratieve rompslomp die de indiening van een product met zich meebrengt. Is daarin al verbetering gebracht?

De juryleden die voor de selectie instaan zijn mensen met voldoende ervaring. Maar zijn het soms geen concurrenten van degenen die een project indienen? Wordt belangenvermenging uitgesloten? Is er zwijgplicht om vertrouwelijke informatie te beschermen?

De heer Verstreken vernam dat projecten soms ook worden afgekeurd vanwege een te goedkope budgetopgave. Daardoor wordt een project soms commercieel niet haalbaar geacht. Soms wordt zo'n film toch gemaakt via een privé-investering en blijkt succesvol. Het zuinigheidsprincipe kan dus leiden tot meer creativiteit.

F.I.T. heeft naar verluidt al aangegeven dat er mogelijkheden tot samenwerking zijn, onder meer inzake deelname aan het festival van Cannes. Het F.I.T. beloofde de audiovisuele sector mee in overweging te nemen omwille van het economische belang van de sector. Hoe staat men bij het VAF tegenover een mogelijke samenwerking voor beurzen en dergelijke? Wat met de verdeelsleutel? Kan er uit twee of meer potjes geput worden voor subsidie?

De heer Verstreken vermoedt dat er via Flanders Export middelen beschikbaar zijn voor deelname aan tv-beurzen. Dat moet dan toch ook via F.I.T. mogelijk zijn, al zal de opdracht dan vermoedelijk een bijkomende oriëntatie krijgen. Een tak van het VAF, Flanders Image, is afgeschaft, maar toch zouden andere instanties brochures kunnen meenemen en aan de hand van voorafgaande research doelgericht de belangrijke stands aandoen om Vlaamse filmproducties aan te prijzen. Deze methode rendeert en is low budget.

Jonge filmmakers menen dat er meer ingezet moet worden op jong talent en pas afgestudeerden opdat ze kortfilms kunnen maken. De nadruk van het VAF ligt echter vooral op langspeelfilms en bioscoopfilms. Er mag geen kloof ontstaan tussen jonge filmmakers en gevestigde waarden, meent de jonge garde, en de heer Verstreken brengt die boodschap graag over. Licht daar geen taak voor Onderwijs, via het Rits of andere filmscholen?

Promotie is van wezenlijk belang. Richt die zich echter niet te veel op langspeelfilms en te weinig op de andere categorieën, zoals drama, animatie en documentaire? Kan daaraan niet meer aandacht gespendeerd worden, bijvoorbeeld op de cultuurredactie van de VRT die ook met publieke middelen gefinancierd wordt? Een sterkere wisselwerking zou positief zijn. Het zou eigen talent ten goede komen en meer mensen daarvan laten genieten. Wat is de verhouding van omroepinvesteringen in animatie en andere sectoren?

Klopt het dat er in 2010 bij Eurimage maar één Vlaams filmproject is ingediend en geld heeft opgehaald? Wat is hiervoor de verklaring?

Hoe kijkt het VAF aan tegen de problematiek van de art houses? De onafhankelijke stadsbioscopen voor de betere film kwijnen stilaan weg. Vlaanderen blijkt de zwarte vlek in West-Europa waar ze deels wel ondersteund worden maar allicht niet genoeg. Hoe is de wisselwerking tussen het VAF en de BAM?

De heer Verstreken geeft het VAF ook een pluim voor de manier waarop met het concept 'Location Flanders' is omgesprongen. Hoe zit het met de wisselwerking met andere ondersteunende diensten, zoals Toerisme Vlaanderen en de buitenlandkantoren en de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in het buitenland? Zijn zij ervan op de hoogte als er buitenlandse films in Vlaanderen gedraaid worden? Hoe kunnen ze via 'free return'-promotie in dag- en weekbladen de wisselwerking versterken?

Hoe zijn de verhoudingen met Nord-Pas de Calais voor de aanvragen? Is het gemakkelijk om daar subsidiedossiers in te dienen? En wat met de bredere Euregio?

De heer *Hans Everaert* stelt dat merchandising wel degelijk instaat voor een deel van de inkomstenstromen waarop het VAF moet recupereren. Dat vergt doorgaans onderhandeling. Zo is voor het project *Ukie*, een animatieproject voor kinderen, in eerste instantie een goedkeuring gegeven. Toen het contract op tafel lag, heeft de producent afgezien van financiële steun omdat hij het VAF niet wilde laten delen in de merchandisingopbrengsten. De standaardcontracten zijn gekend, maar men realiseert zich niet altijd de voorwaarden ervan. Vooral nieuwe aanvragers staan er niet voldoende bij stil.

Het bedrag dat vermeld is voor ‘De Parelvisser’ klopt. Er was een bijzonder slechte verkoop in het buitenland, al was het in Vlaanderen een groot succes. Bovendien moesten eerst andere investeerders worden vergoed.

Inzake administratieve rompslomp wordt bekeken hoe de commissie geleidelijk op iPad kan worden omgeschakeld. Er zijn al gesprekken over gevoerd met het Nederlands Filmfonds en ook Wallimage is ermee bezig. Men hoopt daarmee en groot deel van de papierberg – die in negenvoud wordt opgesteld – te omzeilen.

De heer *Pierre Druot* merkt op dat de papierslag in Nederland en bij Wallimage nog groter is. Het aantal in te vullen exemplaren is meestal het gevolg van de beoordeling van het dossier door verschillende personen, wat de kwaliteit van het oordeel verhoogt. Maar misschien is er ook een gebrek aan internationale ervaring inzake papierstromen bij andere structuren.

Met F.I.T. zijn al talrijke gesprekken gevoerd en er wordt vooralsnog geen oplossing gevonden voor samenwerking, ook al willen beide partijen het wel.

De heer *Hans Everaert* stelt dat Flanders Image ook een overheidsstructuur is en deel van het VAF. Een samenwerking met F.I.T. stuit dan meteen op een daar geldend criterium dat de helft van de inbreng van privépartners afkomstig moet zijn. Als Flanders Image in Cannes een stand neemt, kan F.I.T. daar dus niet in tussenkomen, ook al zou dat enorm exportbevorderend zijn. Uiteraard kan men ook individueel naar het F.I.T. stappen.

De heer *Hans Everaert* stelt dat de kosten om op een MIPCOM te staan zo hoog oplopen dat slechts weinigen, behalve grote productiehuizen zoals Studio 100, in aanmerking komen. Een gemiddelde productie kan dat niet individueel vanwege die kostprijs, zelfs niet als F.I.T. de helft zou bijdragen. In die zin komt men dan terecht bij een structuur als Flanders Image die een stand neemt en waarvan de sector dan gebruik kan maken. F.I.T. kan dan niet tussenkomen.

De heer *Pierre Druot* legt uit dat er met Toerisme Vlaanderen gesprekken gevoerd zijn over samenwerking. Flanders Image krijgt jaarlijks subsidie van Brussels Export, ongeveer 35.000 euro, maar van Flanders Export is er vooralsnog geen steun. De steun van Brussels Export houdt vooral ook verband met producenten die in Brussel werken.

Met de samenstelling van de jury en met discretie zijn er geen problemen. Dat loopt zeer vlot. Er zijn ook geen klachten uit de sector, die zelf de helft van de juryleden aanstelt. De andere helft wordt door het VAF aangebracht. Dat ziet erop toe dat zij met geen van de productiehuizen en dergelijke een link hebben. De voordrachten door de sector behelzen mensen die vaak actief zijn in de sector zelf, maar hun neutraliteit wordt als dusdanig door de hele sector onderschreven.

Met het CRRVAV zijn er wel zeer nauwe contacten, maar er is geen structureel akkoord. Er zitten wel mensen uit de sector in hun jury's. Wie daar wil bij indienen, weet aan welke criteria ze moeten voldoen.

De *commissievoorzitter* dankt de heren Druot en Everaert voor hun uiteenzetting in de commissie en wenst het VAF veel succes toe.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Bart CARON,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BAM	Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst
C.A.S.P.E.R.	Creative Animated Series Pilots in the Euro-Region
CRRAV	Centre Régional de Ressources Audiovisuelles
F.I.T.	Flanders Investment and Trade
fte	fulltime-equivalent
IMAX	Image Maximale, filmformaat ontworpen door IMAX Corporation, 22 x16 meter
MIPCOM	Jaarlijkse televisiebeurs in Cannes
Rits	Departement Audiovisuele en Dramatische Kunsten en Technieken van de Erasmushogeschool Brussel. Voormalig RITCS, Rijksinstituut voor Toneel en Cultuurspreiding
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds